

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen BB

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen BB", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 17*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2000 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-bb-txt-shoot-id0dfaf09c-5fc2-4002-b966-bed1b4faa962.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 17

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Foranlediget ved en Yttring af v. Raumer i 5te Aargang af hans historiske » *Taschenbuch*« p. 137, hvor han synes at udtale en Anskuelse, der har en Liighed med en tidligere af mig selv udviklet Opfattelse, besluttede jeg mig til, da denne hans Yttring er ledsaget af et Citat: »Ueber das wahrscheinliche Alter und die Bedeutung des Gedicht vom wartburger Kriege. von Koberstein S. 57.«, at eftersee dette, og Værket ligger nu for mig. Da v. Raumer selv ikke indlader sig videre paa dette, maa jeg alene holde mig til Koberstein, hvorved imidlertid møder den Vanskelighed, at jeg ikke kjender det mindste til det Digt, om hvilket Talen er. Han vil sætte »das Räthselspiel zwischen Wolfram v. Eschenbach und Klinsor« udenfor Forbindelsen med den Wartburger Veddestrid. »Und so ist denn, wie gesagt, aus der Neigung, die auf Wolframs Verherrlichung gerichtet war, und aus dieser Vorliebe für das Allegorische und Räthselhafte auch unser Räthselspiel entsprungen, in welchem dem tüchtigen in dem Glauben an die Untrüglichkeit und Allgemeingültigkeit des Christenthums erstarkten Wolfram die neckende, hämische Magie in dem Klinsor entgegentritt, die aus dem Naturglauben hervorgegangen und nach dem heidnischen Orient, als ihrem Vaterland zurückweisend, den Christen an sich selbst irre zu machen, die Unzulänglichkeit der chr: Offenbarung zu erweisen versucht, und da ihr dies nicht gelingen will, den Teufel selbst zu Hülfe ruft, als das Element des ewigen Verneinens, Aufhebens und Zerstörens. etc. Han mener nu, »at vi allerede her see den første Fremtræden af den Idee, der i de følgende Aarhundreder især siden Reformationen mere og mere udviklende sig og bevægende sig om et bestemt Individuum, som dens Midpunct, endelig grebes i sin fulde Dybde af Goethe i hans » *Faust*«, dog saaledes, at medens begge Digtene have opfattet den store Kløft i Msk, den ældste efter hele Middelalderens Verdens Anskuelse fremstillet den Kløft i to Individer, hvorimod Goethe har ladet den udvikle sig i et Individ.«

Ved nærmere Eftersyn indeholdes imidlertid ikke det deri, som jeg havde ventet, og den hele Bemærkning synes snarere at opløse sig i en Trivialitet. Det nemlig at opfatte Livet som en Kamp og følgelig at opfatte det Liv, der væsentlig er bevæget af det Religieuse som en Kamp mell. Djævelen og Gud, om jeg saa maa sige, er ingenlunde en fra den nyere Tids specifique forskjellig Opfattelsesmaade og det vilde være let, blot abstraherende fra en goethisk poetisk Udvikling (om det imidlertid netop er Tilfældet med *Faust* derom siden), der meer seer disse 2 Verdener i og med hinanden og opfatter disse 2 Magter i en højere Concentricitet, ikke i den phænomenologiske Excentricität; at opdrive Exempler herpaa saavel i en nyere som i en ældre Udvikling end Middelalderen. – Spørge vi dernæst, hvorledes da Forskjellen mell. den ældre og den goethiske Opfattelse er at forstaae, saa faae vi heller ei stort mere Lys; thi den specifique Forskjel mellem dem, er, hvad vor Forfatter ikke har seet, at Goethe har skrevet en anden Deel af *F.*, hvorimod jeg slet ikke kan see, at han har ladet denne Kamp udspinde sig i Individet selv; thi han parallelliseres jo med Klingsor, som jo ogsaa havde sin

a og et Spørgsmaal bliver det, om ikke disse igjen, ligesom de selv lod Verden og dens Bevægelser gestalte sig for dem, maatte selv for den Betragter, der i sin Udvikling har overlevet Middelalderen, gjentage den samme Tvesidethed

[b] netop derved, at med den ene Stræben tillige dens Modsætning gik op i Bevidstheden.

[c] derfor har Faust ogsaa verdenshistorisk opfattet i en Henseende sin Modvægt i den ene saliggjørende Kirke.

[d] cfr i denne Anledning Schlegels Bemærkninger om de 3 Arter Tragødiier.

bedre Begyndelse og F. er jo først F. fra det Moment af, at hans Udviklings Conflict med Verden fremmaner Djævelen (naar jeg siger, at han da først er F: og derved antyder ligesom en tidligere Existens, saa er det grundet i Sprogets Svaghed, der bestandig maa tillade en Forvexling af Individet og Ideen F., om denne sidste gjelder det bibelske Udtryk: den var i Begyndelsen.), kun at nu F. er udviklet mere lyrisk (alt er derfor væltet over til den Side), hvorimod den ældre Digter har opfattet det mere episk; men denne Forskjel i Opfattelse kan naturligviis gjentage sig ogsaa indenfor enhver Tids eiendommelig: modificerede Kreds. Overhovedet mener jeg, at der slet ikke er - Spørgsmaal om, hvorledes Digterne opfattede, ihvorvel disse som Repræsentantere ogsaa bør komme i Betragtning^a; - men hvorledes Tiden verdenshistorisk ligger for os, og her troer jeg, at medens i den mangfoldige Retninger krydsede sig, de da, om jeg saa maa sige, ikke vidste af hinanden, og ikke saae, hvorledes, da det alene er Verdens Siden jeg taler om, hvorledes den ene ironiserede den anden; hvorimod den nyere Tid som mere umsigtig ikke i en saadan begeistrende Illusion henlevende, bliver sig det, som den ældre Tid yderliggjorde sig som Nisser, Trolde, Djævelen, bevidst som Verdens kolde Ironie, som den maaskee i næste Øieblik selv igjen er et Leed af mod noget andet Middelalderen kunde vel derfor meget godt og dybt grundet i dens hele Væsen opfatte Livet som en Kamp, og saaledes her ogsaa mellem den barnlig fromme Wolfram og den snedige Klingsor; men til Ro kom den aldrig; thi seirede ogsaa Christd.; saa seirede jo dog kun en Livsanskuelse, der forkynder sig som en Kamp, hvor altsaa Striden maatte begynde paa ny, om end indenfor en anden Kreds, hvilket ei vedkommer os her.

3 Dec. 36.